

Jack Kerouac

Összegyűjtött haikuk

Fordította: Nagy István Paphnutius

2014.

(kézirat)

Nyomtatás: 2015.

A példány sorszám: 001

Nagy István Paphnutius©2014

Minden jog fenntartva!

All right reserved!

Előszó gyanánt

2013-ban találtam egy szemelvényt Jack Kerouac által írt haikuk fordításaiból, valamint verseket a *Mexico City Blues* című verseskötetéből. Ekkor született meg bennem az elhatározás, hogy verseket fordítsak tőle. Szerencsére hamar ráakadtam a Terebess Keleti portál költészettel foglalkozó szekciójában ömlesztve 6-700 haiku szerű költeményére. Ez lett fordításom alapja. Eközben felkutattam a világon megjelent köteteket és az általam alapnak elfogadott 2004-ben megjelent gyűjteményt beszereztem (*Regina Weinreich – Book of haikus, Penguin Poets, 2004.*). Ezzel egy időben felállítottam egy nyilvántartási rendszert a versek számontartásához, hogy fordítás közben és után mindig összepárosítható legyen az eredeti amerikai és a legfrissebb, végleges magyar fordítás. Az angol nyelvű szövegeket az angol abc sorrendjébe rendeztem, majd külön csoportot kaptak a számmal kezdődő haikuk is. Ezután álltam neki a magyarra fordításnak.

Jean-Louis Lebris de Kerouac körülbelül ezer haiku szerű verset írt. Ezekből 73 darab sorszámmal ellátott és 1956 nyarán íródott, amikor tűzfigyelőként dolgozott Washington államban. Ezek *Desolation pops* címen jelentek meg. Ezen kívül verses és prózai köteteiben *The dharma burns, Desolation angels, Lonesome travellers, Pomes all sizes, Scattered poems, Big sur, Trip trap, Heaven & other poems, Some of the dharma, Maggie Cassidy* is vannak haikuk.

Jó pár notesz és füzet, valamint Allan Ginsberghez, Peter Orlovskyhoz, Bill Burroughoz (*New York Public Library*), Joyce Johnsonhoz (*New York Viking 2000*), Gary Snyderhez (*Gary Snyder collected letters*,

University Of California, Davis) írt levelek voltak az örökösök kezében. Ezek jó része kiadásra is került: *Selected letters 1940-1956 (New York Viking 1995)*, *Selected letters 1957-1969 (New York Viking 1999)*, illetve közgyűjteményekben voltak, amelyek szintén tartalmaztak haikukat.

Forrásként szerepeltek még a Ginsberghez 1959-1960-ban írt képeslapok (*Columbia University kéziratára*) és Peter Orlovskyhoz 1960-ban írt levelek (*Columbia University kéziratára*) is.

A szerkesztő (*Weinreich*) kezébe kerültek kiadatlan kéziratok is, mint a *Book of Haikus*, *Packet Notebooks*, *Desolation Pops (1956)*, *On the Beat Generation (1958)*, *Beat Generation Haikus (Columbia University kéziratára)*, *Old Angel Midnight/Lucien Midnight (1957, Berg gyűjtemény, New York Public Library)*, *Northport Haikus (1964)*, *Working Notebooks 1961-1965 (Berg gyűjtemény, New York Public Library)*.

Ezek alapján szerkesztette könyvvé Regina Weinreich a haikukat, amely kötetet az általam lefordított Terebess féle anyag ellenőrzéséhez használtam. Mivel az a könyv életrajzi, időbeli felosztást követve készült, az általam alkalmazott módszer – abc sorrendbe állítás, azonosítási számmal ellátás, majd a lefordított versek 7 témakörbe sorolása az eredeti műtől teljesen más szerkezetű, másként forgatható művet eredményezett.

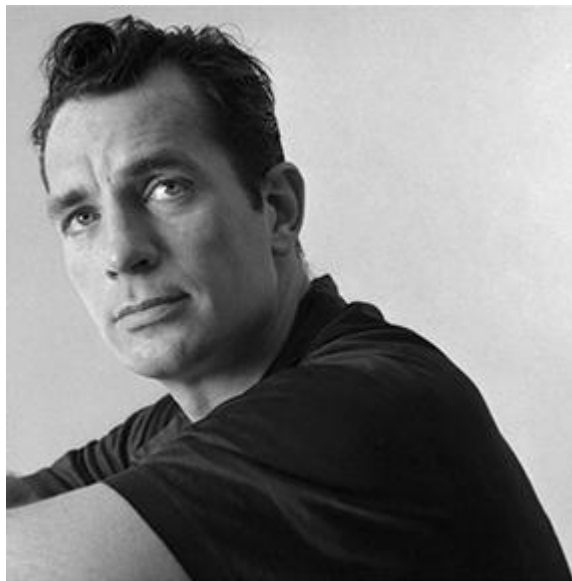

A lefordított 664 haiku olvashatóvá és érthetővé tétele érdekében több száz magyarázó szöveget készítettem. Erre azért volt szükség, mert a hinduizmusnak, a buddhizmus különböző ágainak, a középkori kínai költészetnek, Kerouac baráti körének, az amerikai tájnak, a kor szokásainak, ételeknek ismerete érthetőbbé, olvasmányossá, kaleidoszkópszerűvé teszi a könyvet az érdeklődők előtt. Ezen túlmenően megmarad a verseskötet jelleg is, tehát bárhol felüthető és versenként is olvasható.

A 7 téma, amely alapján a verseket csoportosítottam: Kerouac, otthon, család / Kitty és egyéb macskák / Beat Generáció / Úton / Természet / Gerard és állata / Hit és filozófia

A fordításokat 2014-ben végeztem. Néhány darabját tesztelés céljából on-line formában publikáltam főleg a Facebookon és a Twitteren.

Bár Kerouac nagy tisztelője volt a hagyományos japán haikuknak és modern követőinek, mégsem tartotta magára nézve kötelezőnek a vers írásához előírt szigorú terjedelmi és ütemkövetelményeket.

Haikuim egyszerű háromsoros versek, írta valahol. Szemléletében azonban nagyon is kötődött a hagyományos haikukhoz. Természetszeretete, rövid, bölcs, filozofikus gondolatai jól megfogalmazhatóak voltak rövid verseiben. Ginsberg szerint, Kerouac alkotta meg a modern amerikai haiku műfaját és az egyetlen igaz képviselője annak.

Fontos megjegyezni, hogy Kerouacnak életében nem jelent meg kizárólag haikukat tartalmazó kötete. Az első ilyen gyűjteményt csak az ezredforduló után publikálták! Napjainkban új reneszánszát éli a haiku műfaja. Sokán olvassák, ezek közül számosan meg is próbálkoznak ilyen versek szerzésével. A költők mindegyike ír haikukat is. Felgyorsult korunk, a rohanó élet nem kedvez a hosszú irodalmi műveknek. A haiku rövid, velős és elgondolkoztató. Ideális a mai ember számára.

Ha egy irodalmi stílus divatba jön, óhatatlanul előkerülnek a műfaj klasszikusai. Korunkban már nem minden költő tarja be az eredeti japán haikuk szigorú formai követelményeit. Ez nemzetközi kitekintésben is igaz. Lassan kialakul egy haikuból eredeztethető új műfaj, amit én szívem szerint modern haikunak neveznék. Ennek a modern haiku irányzatnak a legjelentősebb képviselője és nemzedékével együtt megalkotója, Jack Kerouac.

Tata, 2015. július 6.

Kerouac szerette az amerikai utakat, városokat és embereket, ugyanakkor nem cipelte magával az elhagyottság érzését. Soha nem volt egyedül. Barátok, feleségek, gyermekek vették körül és ott volt neki mémére, az anya. ...és még valaki, Gerard, a gyermekként meghalt szeretett és felmagasztalt fivér szelleme is. Mindig volt hová hazatérni, volt hol írni. Tulajdonképpen minden könyve a saját életéről szóló „családdregény” sorozat egy-egy újabb darabja.

(21)

Óh, a madarak
---hajnalban,
anyám és apám

(24)

Minden nap hosszan visel
egy kalapot, amely soha nem volt
A fejemen

(31)

Egyedül, öreg
ruháimban, bort kortyolgotok
Fölöttem a hold.

(39)

Egy anya és a fia

levágják a sarkot

Épp a mi kertünknel

(47)

Egy csendes őszi éjszaka

és ezek a bolondok

Kezdenek vitatkozni

(48)

Egy csendes pillanat -

Gyér fényben, parázsló rönkökön -

Épp ragu készül

(49)

Egy esőcsepp

a tetőről

Belepottyant a sörömbe

(60)

Őszi est – enyém

anya játszik régi

Szerelmes dalokat a zongorán

(67)

Egy őszi éjen -

az anyám vágja a torkát

**Ezt Kerouac csak vízió képen érthette, hiszen 1969-ben meghalt, míg anyja, a Quebec-i francia Gabrielle-Ange Lévesque 1973-ban hunyt el, vagyis túlélte a fiát. Persze az is lehet, hogy egy öngyilkossági kísérletre utal, bár erre nincs forrás.*

(68)

Őszi éjszakán -

anyám felidézi

a születésemet

(71)

Augusztusi hold - Ó

Egy kelés nőtt

A combomon

(79)

Szép fiatal lányok futnak

fel a könyvtár lépcsőjén

Sortban

(81)

Nagy könyvecsomag

Jött Japánból -

Ritz kekszek

(82)

Nagy ivások és zongora

partik – Karácsony

Ahogy jött úgy múlt –

(117)

Hunyd le a szemeid -

A tulaj kopogtat

A hátsó ajtón

(118)

Becsukom a könyvet,

dörzsölöm szemeim -

Álmos augusztusi hajnalon

(119)

Felhős őszi éjszaka

- a hideg víz csepeg

a mosogatónál.

(120)

Kávészemek!

- Azt hiszem, érzem

A Kanári szigetek illatát!

(124)

Összefüggés! – a kerékpártól
rázkódik a kocsi
Mert odakötözték

(128)

Hűvös ez a napos őszi nap,
Le fogom nyírni a pázsitot
még utoljára

(130)

Metsző szél
fáradt végtagjaim
Pihentetem, mielőtt szemet hozok

(131)

Átvág a futballpályán,
munkából hazamenet,
A magányos üzletember

(136)

Hajnal – az író aki
nem borotválkozott,
Réved jegyzetfüzete fölött

(139)

Íróasztalomon
halmokban a postám -
A lelkem nyugodt

(140)

Pusztítás, pusztítás,
mily nehéz
Lejutni oly mélyre érte

(141)

Pusztítás, pusztítás,
amiért
Nevet szereztél?

(142)

Zavaró, hogy gondolataimban,
csak ételek
Meg kell főznöm éneket

(143)

Tudod, hogy a nevem miért Jack?
Miért?
Azért.

(144)

Bort iszom
- Görögország királynője
egy postai bélyegen

(146)

Részeg, akár egy huhogó bagoly
leveleket ír
Villámpennával

(147)

Lerészegedés –
ha-doválás,
Hullócsillag

(153)

Kora reggel a
boldog kutyákkal –
Elfelejtettem az ösvényt

(162)

Minden egyes kopogásom
zavarja a lányomat
Eltemetkezik a decemberben

(175)

Hajnali négy -
anyám csikorgat
Az ágyában

(189)

Dzsingisz Kán elnéz a vad
kelet felé, vöröslő szemekkel
Őszi bosszúra éhezve

(190)

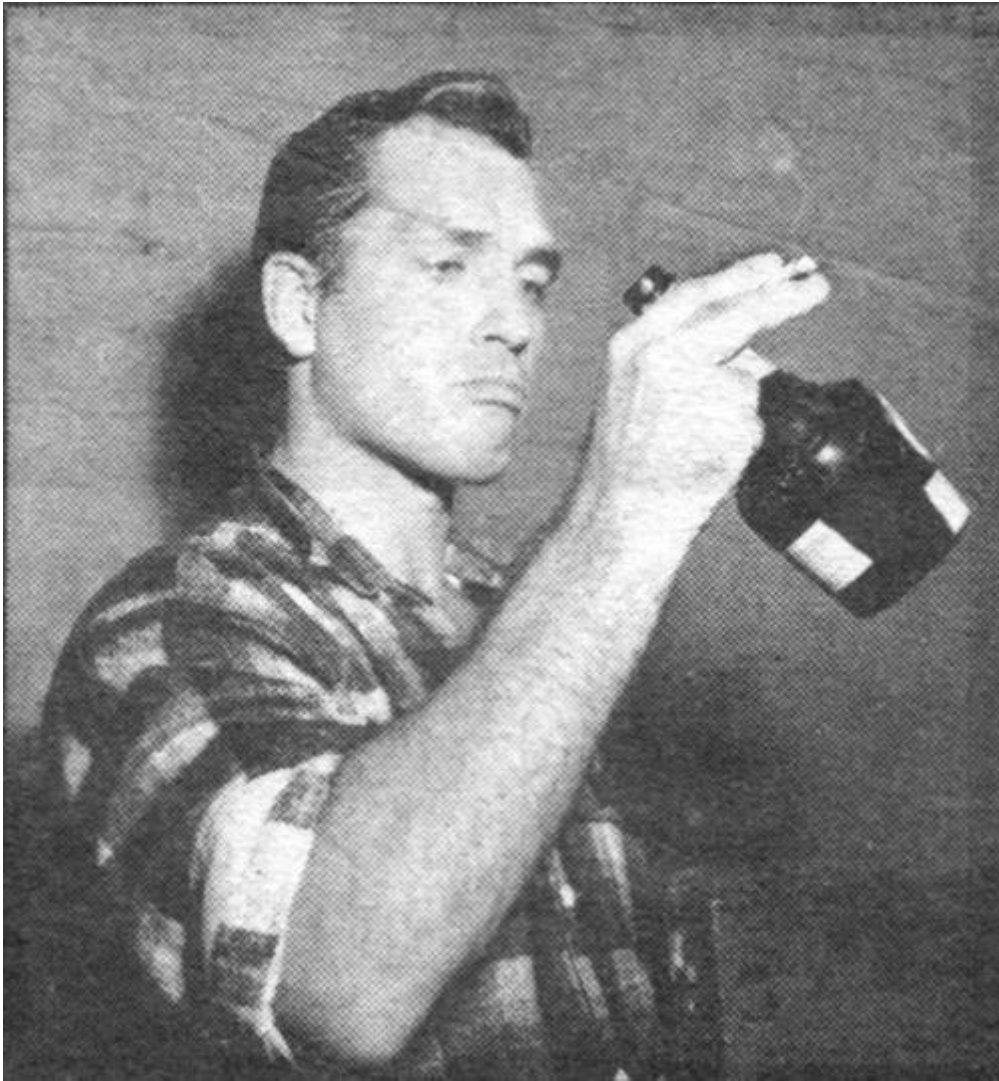
A lányok lábnyomai
a homokban
- Öreg mohás halmok

(191)

A lányt, csapdába ejtette a
kormánykerék, szép
Akár a Dalai Láma álma

(192)

Az autós lány -
mit csinál
Tudom én?

(203)

Szürke tavaszi eső
- Soha nem nyírtam
A sövényeim

(206)

Haiku! Haiku!
Még mindig kötést visel
Sérült szeme fölött!

(207)

Haikum láttatja!
az anyám hív!

(212)

Haydn-é a szerzemény vagy

Coleman Hawkins-é*, megállapítom

Ez jobb, mint az eredeti

* *Coleman Hawkins (1925-1965) az első jelentős tenor szaxofonos, a 40-es évektől az egyik legjelentősebb jazz zenész*

(213)

Itt jön

A sárkányom -

viszlát!

(215)

Sárga ruhában meghajol

a polcon -

Holtában lépegető nagyanyám

(220)

Hogyan mondhatod nekem azt, hogy: „Menj fel az Éhezés gerincére?”

és

verd ott a farkad egész hétvégén*

(Magányos pufogások, 27)

* *Kerouac egy korábbi kikosarazásának emlékét eleveníti fel ebben a sértődöttséget kifejező versében. Az Éhezés Hegygerinc (Starvation Ridge) egy kimerítő ösvény az Oregon állambeli Cascade Locks közelében, amelynek hossza 20 kilométernél valamivel kevesebb, de ez alatt mintegy 1200 méter szintkülönbséget is le kell küzdeni, Warren Lake és Mount Defiance között. Napjainkban népszerű teljesítménytúra útvonal.*

(226)

Milyen hideg van! – késő
szeptemberi baseball –
És krikett meccsek

(227)

Hány fickó kellene
itt benn,
a két fürge ellen.?

(240)

Iszom a teám
és közben
Hümmögök

(244)

Részekre kéne bontsam,
hogy bárki értse, amit
A rémálmomról meséltem neked?

(247)

Málnából készítettem zselét

színe rubinvörös

A lemenő napban

(258)

A székből ücsörögve

Elhatároztam, hogy a Haikut

Pop-nak hívom ezután

(261)

Ragyogó nap

olvasom a pompás

Haikukat – Tavasz

(264)

A csendes házban

anyám

Nyöszörögve ásítózik

(271)

Mentem az erdőbe

elmélkedni –

Ám túl hideg volt

(298)

Körbenéztem gondolkodva

Megláttam egy kövér, fehér felhőt

A ház fölött

(301)

Az égre néztem, hogy lássam

a repülőgépet

De csak a tévéantenna volt ott

(310)

Memère* mondja: „A bolygók

távoli részei azon embereknek

Akik nem tudják zaklatni egymást.”

* *Memère /mémére/ – nagymama*

(316)

Lágy tavaszi éjszakán -
egy tinédzser lány azt mondta
A sötétben: „Jó estét!”

(317)

Bele kell rúgni
a fagyasztó ajtajába
Különben nem nyílik

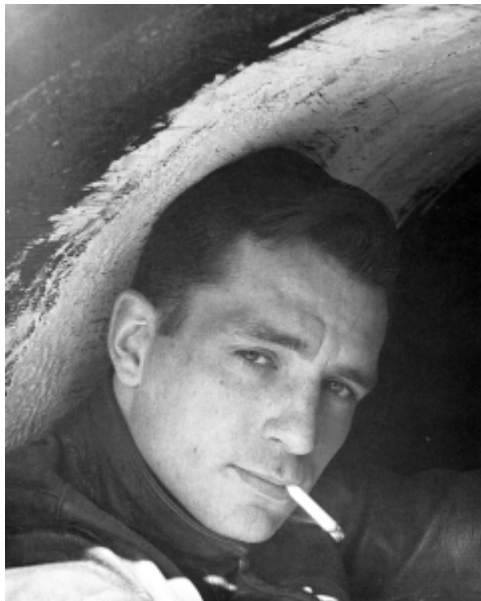
(336)

Kritikusaim mardosnak

állandóan, mint

Szömörce* az esőben

** Szömörce /Toxicodendron radicans/, észak-amerikai és ázsiai virágos növény. Érintése nyomán viszkető, irritáló, fájdalmas kiütések keletkeznek. Hasonlít a borostyánra.*

(339)

A kezem,

Egy szőrös dolog,

Ami a hasammal együtt emelkedik és süllyed

(340)

A kezeim az ölemben

Júniusi éjszaka,

Telihold

(341)

A japán rolóim

leengedve-

Etiópiáról olvasok

(342)

Elnyútt kanapém

- A hölgy hangja

A szomszédból

(343)

A rózsalugasom többet tud

a júniusról

Mint, a télről

(348)

Csillogó alumínium

az új gimnáziumon

Öreg lámpa fényében

(349)

Új szomszédok

- világosság

Az öreg házban

(351)

Alkony,

pitypangot kaszabol egy fiú

bottal

(352)

Alkony - túl sötét van

végigolvasni az oldalt,

le is hűlt

(353)

Éjszakai eső – szomszédok

Vitatkoznak hangosan

A másik házban

(366)

Hát egy újabb hétvége
kezdődik – emberek vicsorognak

A kifaroló kocsikerekek miatt

(369)

Öregember haldoklik egy szobában -

Nyögve

Hajnali ötkor

(370)

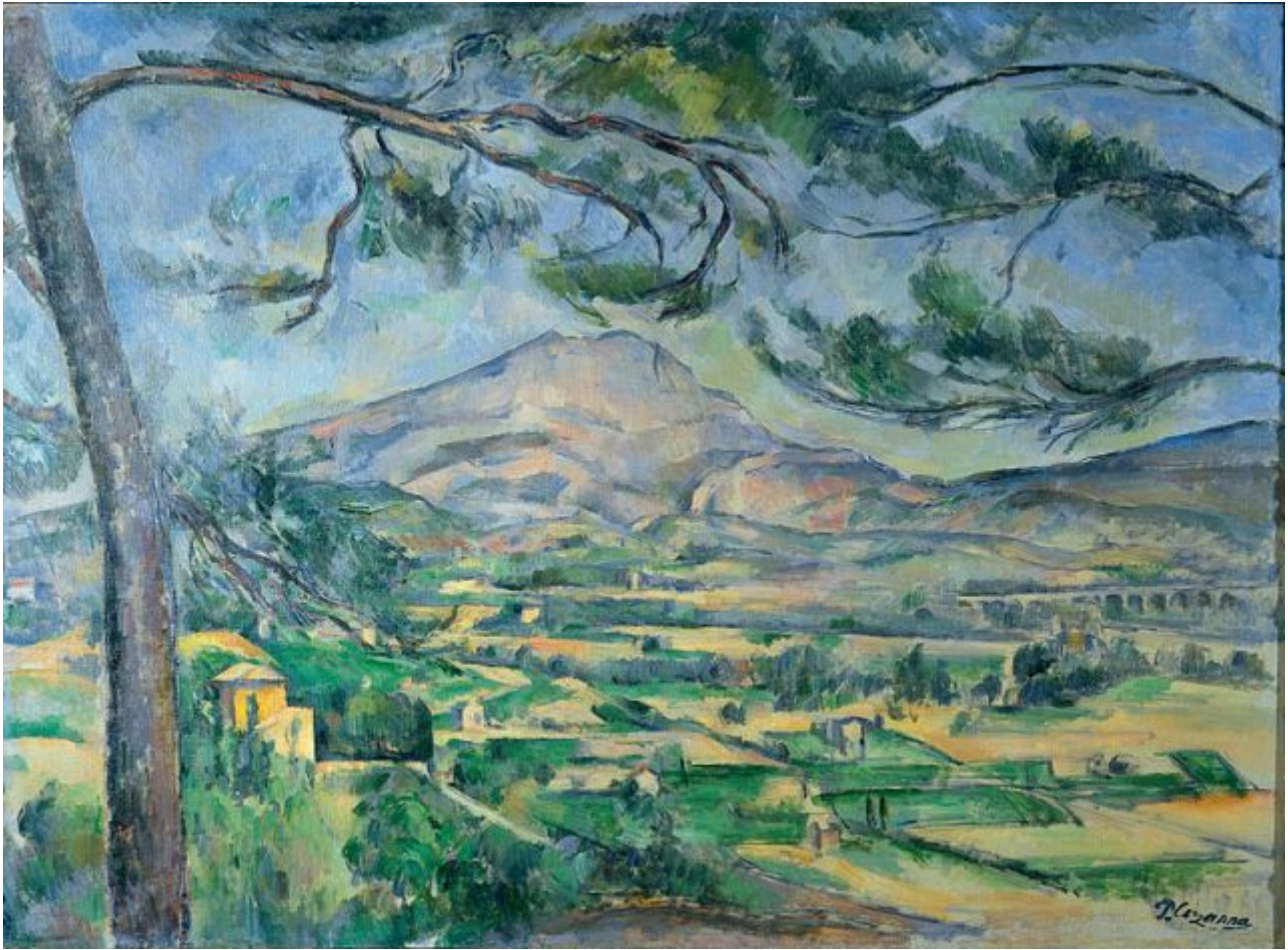
Az Aix-i* öregember

fehér hajú, svájcisapkában

Felment a Cezanne** utcába

**Aix-en-Provence több mint kétezer éves Provance-i település Marseille-től 30 km-re északra fekszik. Gyógyfürdőhely. A város felett magasodik a Saint Victoire - hegy, amelyet Cézanne, – aki itt született és itt is halt meg - többször lefestett*

*** Cezanne, helyesen Cézanne (1839 – 1906) az egyik legnagyobb francia festő, a posztimpresszionizmus legjelentősebb alakja.*

(384)

Tökéletes holdfényes éjszaka

elrontotta

Egy családi perpatvar

(385)

Fantom Rózsa

a Vágy

Egy leopárd

(387)

Kosárra dobálok

- a hölgy a szomszédból

Megint stíról

(395)

Csendben lefővő kávé

délután,

Mily kellemes!

(396)

Csendes holdvilágos éjszaka -
A szomszéd fiú tanulmányozza
A távcsövével; - „Óóó!”

(402)

Esős éjszaka
- Felvettem
A pizsamám

(403)

Olvasom a jegyzeteim –
Egy légy igyekszik
A lapon az ujjam felé

(424)

Lysander*-t szereti
nem Demetrius-t –
Hogy ki ő? - Hermia

** Shakespeare vígjátékának, a Szentivánéji álomnak szereplői, Lysander, szerelmes Hermiába, Demetrius, szerelmes Hermiába. Hermia, Egéus athéni polgár lánya, szerelmes Lysanderbe, de aztán pajkos kedvű tündérkirály, Puck segítségével minden megoldódik.*

(425)

Hajó képe

van

Egy öreg pólón

(Magányos pufogások, 19)

(426)

Meteorit! - nem

világító bogár! -

Ó, persze, júniusi éjszaka

(427)

Ülő Bika megigazítja

az övét: füstölt

hal szagú

(428)

Csendes pipázás -
béke és nyugalom
A szívem mélyén

(433)

Égett levelek szaga,
A medence csendes este,
Augusztusban

(437)

Hó a szőlő
lugason – kis
halott mazsolák

(438)

Olyan nedves, hogy nem tudod
meggyújtani a gyufát, mintha
egy tartályban élnél

(439)

Valaki csengetett nálam
Ki az? - szóltam ki
Ó, nem egy szexbomba

(445)

Tavaszi este –
a két
Tizennyolc éves nővér

(446)

Jön a tavasz
Igeen, mindenem megvan
a csajozáshoz

(448)

Tavaszi éjszaka –
egy levél hullik alá
A kéményemről

(452)

Tavaszi éjszaka –
az új szomszéd kalapál
Az öreg házban

(453)

Tavaszi eső,
Kopog a köveken
A fejben nyilall

(455)

Mereven bámul
gyertyám
- Viasz medencéjére

(458)

Megfeszül a lakat,
a garázsajtókon
Délben

(459)

Hirtelen a hivatalnok
nézése dühössé vált
És ellebegett

(460)

Nyári délután –
türelmetlenül rágom
A jázminlevelet

(461)

Nyári éjszaka –

Elfogyott

Üres a tejesüveg

(464)

Vasárnap –

az ég kék,

A virágok pirosak

(475)

Köszönet Coolidge-nak*,

Hoover – Hoover!** – de ősszel,

Roosevelt*** megtette Amerika nagy lesz

Kerouac politikai állásfoglalása egy haikuba sűrítve, a 20 század első felének értékelése, amelynek következtetése, az ország a felemelkedés útjára állt „Roosevelt done America in”

**John Calvin Coolidge Jr. (1872 - 1933) Amerika huszonkilencedik (1921-1923) alelnöke, és a harmincadik (1923-1929) elnöke. A polgári jog területén alkotott jelentőset: a Ku Klux Klan tagjainak politikai bojkottja, kormányzati pozíciók afro-amerikaiaknak, lincselés ellenes törvény, indián állampolgársági törvény, törzsi jogok megtartása.*

***John Edgar Hoover (1895– 1972) az FBI és annak elődje, a BOI igazgatója volt 48 éven át, haláláig. Személyisége ellentmondásos. Antikommunista, antiliberalis, konzervatív személyiség, Martin Luther King, a néger szabadságjogi aktivisták ellensége. J.F. Kennedyyel sem ápolt jó kapcsolatokat. Megfigyeltetett mindenkit legyen az politikus, tudós, művész. Kerouac szemében diktátor.*

****Franklin Delano Roosevelt (1882. – 1945.) az Egyesült Államok 32. elnöke, aki 1933–1945 között (4 terminus!) volt elnök. A 20. század egyik központi alakja.*

(476)

Ez egy nem túl biztató jel,

a halas bolt

zárva

(479)

A hátsó udvar: próbáltam rajzolni

- Még úgy néz ki

Ugyanaz

(488)

A cipóm talpa

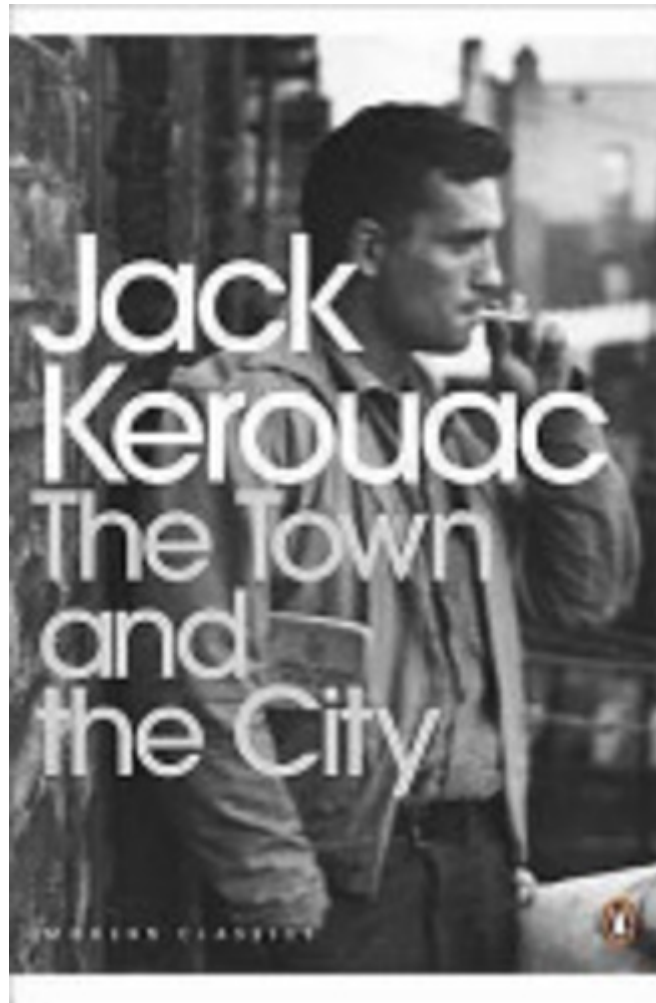
tiszta,
mert az esőben sétáltam

(502)

Poharamban a kávézacc

Ragyog

A reggeli fényben

(505)

A föld kacsintott
rám - igaza van

A klotyóban

(506)

A hulló hó -

A sziszegő radiátorok -

A menyasszony odakint

(515)

Jazz-harsona,
Mozgó függöny,
- Tavaszi eső

(517)

A VILLANYKÖRTE
HIRTELEN KIÉGETT -
ABBAHAGYOM AZ OLVASÁST

(541)

A postás késik
- A vécéablak
Ragyog

(553)

Ezek a kicsi szürke verebek a tetőn
Le fogom löni a szerkesztőmet

(554)

Az ég még üres,
a rózsza még nyugodt
Az írógép billentyűin

(558)

A fiú csomagol
csendben, míg az
Anyja alszik

(559)

Az a fiú, aki magányt akart,
Beburkolózott
A szobájában

(567)

A Sunny Breeze*
megérkezhet hozzám
Bármelyik percben

* Sunny Breeze – szó szerint napos szellőt jelent, de mivel nagy kezdőbetűvel van írva, nyilvánvaló, hogy nem erről van szó, hanem valamilyen termék márkaneve. Az '50-es évek márkanevei közt nem találtam ilyet, de lehet például egy ventilátor, vagy esetleg egy üdítő ital, tea, kávé, stb. Például több, mint egy évtizede kapható nálunk is egy alkohol tartalmú koktél, amely a Breezer nevet viseli.

(594)

Ma éjjel behúdom fülem -

farkam -

Láttam őket a város körül

(596)

Túl meleg van, hogy írjak

egy haikut – tücskök

és szúnyogok

(597)

A vonat, feltűnt a horizonton -

az ablakom

csörög

(598)

Vonat alagút, túl sötét

nekem leírni azt, hogy:

„A férfiak ostobák”

(601)

Kedd - még egy

csepp eső

A tetőmről

(609)

Kritikusok hangja

a színházi előcsarnokban -

Moly a szőnyegen

(613)

Sétálunk az úton /egy kilapított kígyó.

ősz

Vörös fák -

(614)

Sétálunk az úton a kutyával
- egy összetört levél

(615)

Sétálunk az úton
a kutyával -
egy kilapított kígyó

(616)

Sétálunk az úton Jack-kel -
egy kilapított kígyó

(617)

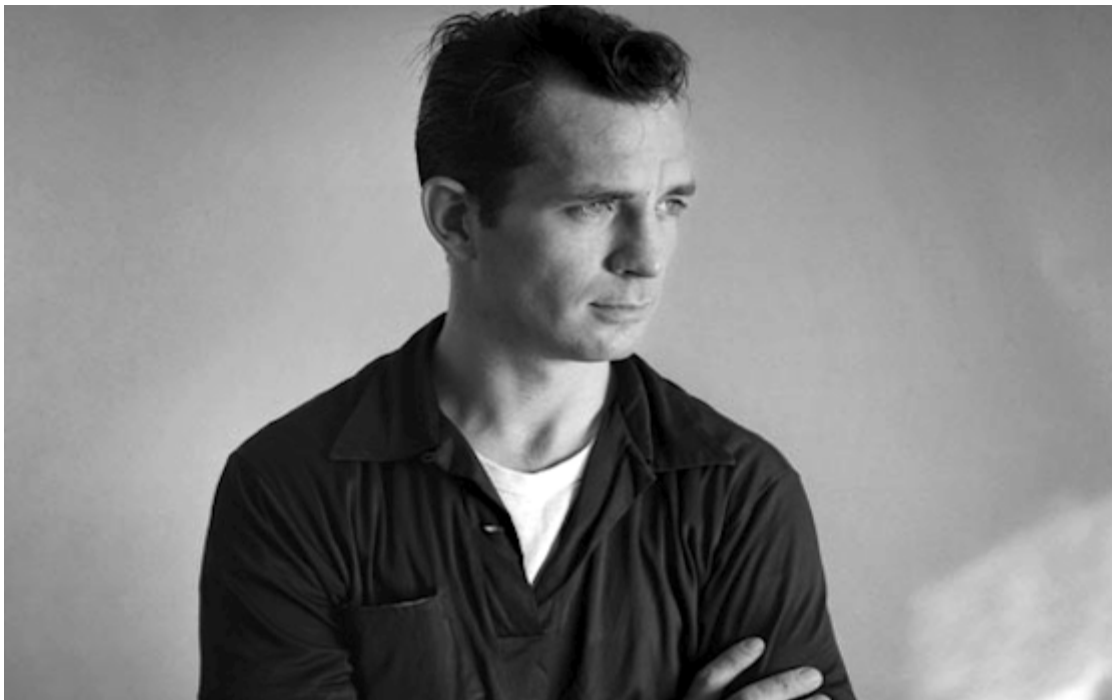
Sétálunk a kutyával az úton
- egy meghajlott levél

(623)

Miért kéne kinyitnom a szemeimet?

mert

Akartam valamit

(634)

Integtetve búcsúzó,
a kicsi lány,

Háttal lépeget

(635)

Nos, én itt vagyok,

délután 2 óra -

Milyen nap is van?

(637)

Bármi van, abbahagyom

- most megpihenek

Kifújom magam –

(639)

Amikor a lemenő hold

eléri a távvezetékeket,

Be fogok menni

(645)

Fehér rózsa vörös

pettyekkel – Ó

Vanília fagyú cseresznyével!

(648)

Laza dolog, hogy ülök egy szénaboglya tetején,

Haikukat írok,

Bort iszom

(650)

Az ablakokat rázza

a szél

Pocsék szerető vagyok

(651)

Bor hajnalban

- Hosszú

Részeg alvás

(653)

Bár lettem volna kakas

és hagynám magjaim

A járdán, csillogni!

vagy

Bár születtem volna kakasnak

és hagyhatnám spermám

A járdán, csillogni!

(655)

Fából készült ház

nyers szürke -

Rózsaszín fény az ablakban

(656)

Sóhajtozva ébredt

álmai, akár egy papé

Csirkenyakakat eszik

(657)

Ma este oly furcsa az udvar

körforma szemfedő a hold*

Egy Szentivánéji álom**

**A leírt jelenség neve: Holdillúzió. Ekkor tapasztalható optikai csalódás okán, a horizonton lévő holdat nagyobbak látjuk, mint amikor a csúcspontján, a zenitén van.*

*** Szentivánéj – Nyári napforduló. Szentivánéji álom – Shakespeare öt felvonásos vígjátéka, amelyet 1595-ben írt.*

(658)

Sárga félhold ringott

deszkarései közt

Kerítésemnek

(659)

„Te és én”

Énekeltem

Nézelődve a temetőben

(660)

Meglepődnél,

 hogy mily kevésbé ismertél

Egészen tegnapig

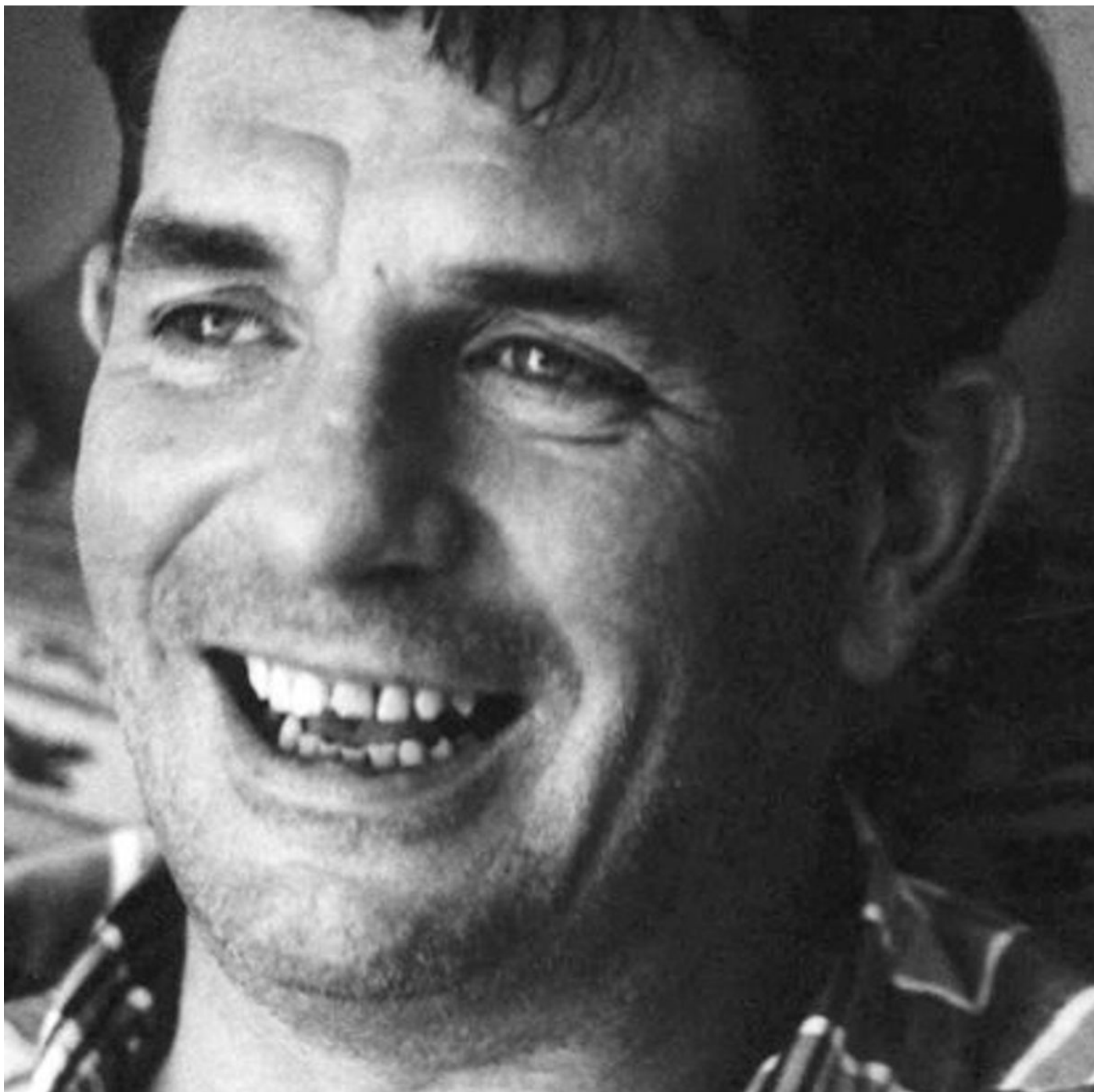
(662)

A hasad túl nagy,

 mert a

 Fogaid kicsik

(Magányos pufogások, 66)

Vannak néhányan az ismert irodalmi személyiségek között, akik köztudottan imádták a macskákat. Kerouac is ezek közé tartozott. Mindig tartott cicát. A leghíresebbet ezek közül Kittynek hívták. Volt idő, amikor még képeslapokon is kaphatóak voltak azok a fotók, amelyeken macskájával pózol. Ezen túlmenően is számos archív képen látható velük. Nem csoda hát, ha haikuk tömegét írta ezekhez a kifürkészhetetlen lelkű házi kedvencekhez. E fejezetbe az általam ismert összes ilyen témájú haikut összeszedtem.

(10)

Ha autó közelít

a macska tudja

Az nem egy kígyó

(13)

Vacsora után

a keresztezett mancsain fekvő

Macska elmereng

(16)

Zuhanyzás után

a macskám nyávog

a tornácon

(42)

És a zajtalan macska

megül őrhelyén

Észrevéve a holdat

(98)

Vége a reggelinek

a kandúr összekuporodik

Lent a kanapén

(108)

A macska, halfejeket eszik

- Szemeik életre kelnek

A csillagfényben

(110)

A macska már 24 órája eltűnt

Egy szőrcsomó a bundájából

Ott lengedez az ajtón

(121)

Hideg ropogós októberi reggel

- a macskák verekszenek

A gazosban

(127)

Hűvös reggeli szellő

- a macska hempereg

A hátán

(135)

Hajnal – a kandúr

 hazafelé igyekszik

Lekonyult farokkal

(172)

Egymást kergetik,

a macskáim, megállnak

Amikor dörög

(181)

Októberi telihold

- Apró búvóhelye

Kitty-nek

(221)

Felnyújtottam doromboló

 macskámat a hold felé,

Sóhajtottam

(228)

Hány macskára van szükségük

ezeknek itt
Egy orgiához?

(241)

Ha most elmegyek,
a praclijaim
Nedvesek lesznek

(242)

Megtaláltam a
macskám - egy
néma ragyogás

(253)

Az óriási hóvihár
eltemet mindent
Macskám odakint pázrik

(254)

Óriási hóvihár
mindent betemet –
A macskám visszafordul

(255)

Hakkaidoban* egy macska,
akinek nem volt szerencséje

**Hakkaido – (Hokkaidó) Japán egyik legnagyobb szigete északon.*

Legnagyobb városa Szapporo.

(256)

A londoni macskák
jól alszanak
A hentesbolt kapujában.

(263)

A reggeli fagyban
a macskák

(278)

Térdig elsüllyedve

A hóviharban, az ősi

Macska-nyomorúság

(279)

Térdmélységű nyomaim

a hóviharban,

A macskám engem bámul

(299)

Figyelem a macskámat

a gazosban,

Észreveszek egy lepkét

(302)

Elveszett Timmy macska –

nem szokott előkerülni

Teliholdkor

Jack Karovac with Mrs. Burroughs' Cat in Garden Villa Monreale. Jack had place upstairs from Hill 2 flight, French windows with spacious red-tiled terrace overlooking Tanager Bay and Gibraltar district, rent \$4.00 a month or less. 1957.
Allan Ginsberg

Szereti a hasát,

Ahogy én az életem,

A fehér macska

(332)

A macskám eszik

a tálkájából

- Tavaszi hold

(333)

A macskám álmodik

- szegény kis angyal,

Sok volt a hús!

(408)

Éber pihegés, a macska

és a mókus

Megosztják a délutánt

(432)

Az íróasztalomon alszik

szutrákat* álmodva,

a macskám

**Szutra - Hindu mese, történet, tanítás*

(451)

Tavaszi éjszaka – hallani,

ahogy a macska

Rágja a halfejet

(456)

Bámulják egymást

Mókus az ágon,

Macska a fűben

(462)

Nyári éjszaka –

a cica játszik

A Zen naptárral

(465)

Napfényes nap – madárnyomok
és macskacsapások
A hóban

(468)

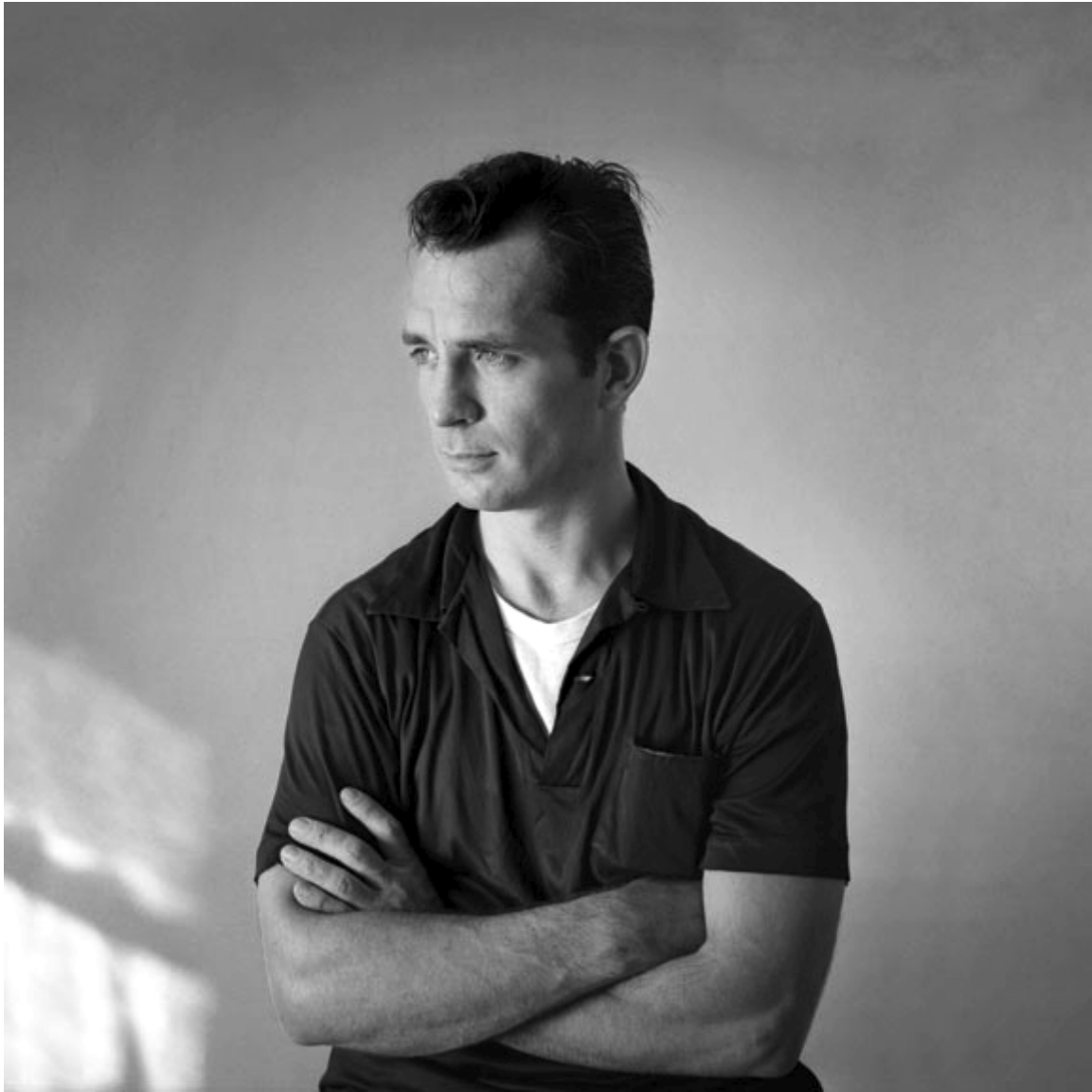
Meglepő macskaharc
a társalgóban egy
szeles szeptemberi éjszakán

(491)

A macska: egy apró
testet használó
Kis személyiség

(492)

A macska tűnődik
elnyúlva a földön –
hideg szürke nap

(510)

Telihold -

a macska elment -

Az alvó anyám ...

(514)

A házi macska meghökkent,

valami új dolgot

Lát a megszokott irányban

(520)

Apró fehér cica

Lépdél a fűben

A farka égnek mered

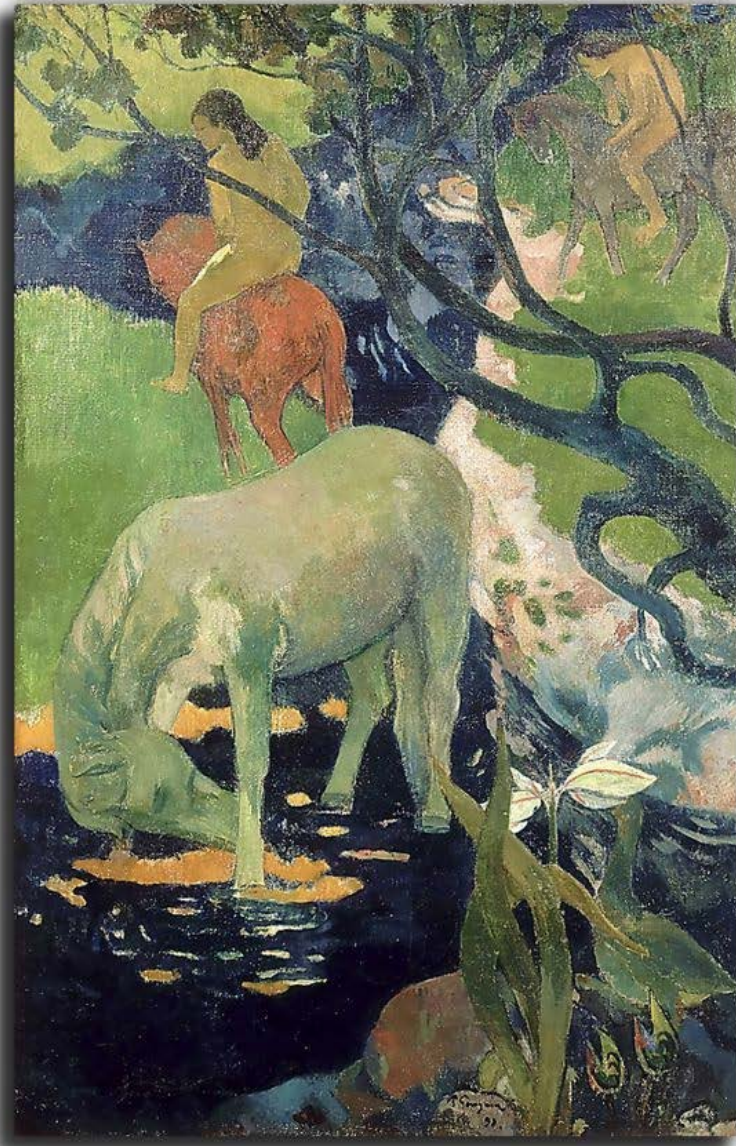
(543)

A seregélyek jelzik
a fákon -
A macskám visszajött

(576)

A fehér macska
zöld a fa árnyékában,
Mint Gauguin lova*

**Paul Gauguin 1898-ban festett, A fehér ló című festményére utal.*

(600)

Próbálok szútrákat* tanulni,

a cica az oldalamon

Követeli a szeretetem

* A szútra indiai szó, jelentése: öltés. Az indiai kultúra tudástárának alapegysége, tulajdonképpen egy versszaknyi szöveg, akár írt, akár szójhagyományként terjesztett kultúráról van szó. Sokszor a nagy lélegzetű műveket is szútráknak hívják, lásd Jóga-szútra, Káma-szútra. Legkorábban a szertartások (kalpák) leírásai, az úgynevezett védák keletkeztek.

Beat Generáció

Kerouac tíz évesen gondolt először arra, hogy író lesz. Sportos testalkata miatt ösztöndíjakat nyert különböző oktatási intézményekbe és járt például a Columbia Egyetemre is. Mivel sport karrierje nem fejlődött, abbahagyta a tanulást, de barátnőjével továbbra is New Yorkban maradt. Az ő révén ismerkedett meg azokkal a hasonló gondolkodású fiatalokkal, akiből társasága, a Beat Generáció összeállt, Neal Cassady, John Clellon Holmes és Herbert Huncke. A társaság tagja volt még Allen Ginsberg és William S. Burroughs is, akik egy St. Louis-i baráti kapcsolata, Lucien Carr révén kerültek a körbe. A nevet maga Kerouac találta ki. Ehhez a körhöz szorosan köthető még a San Francisco környéki költő Gary Snyder és köre is.

William S. Burroughs, balra, Jack Kerouac jobbra, 1953-ban

John Clellon Holmes

Neal Cassady és Kerouac

(18)

Egy novemberi telihold

és szelídség,

Mary Carney*

** Mary Carney (1921-1993) volt a neve annak a lánynak, akiről Kerouac Maggie Cassidy karakterét mintázta. Kerouac udvarolt neki a középiskolában, a Lowell High-ban, 1939-ben. Az 1990-es években még mindig abban a házban élt.*

(23)

Ah, kit érdekel?

Azt fogom tenni, amit akarok, -
Sodrok egy másik dzsointot.

(40)

Ősi-ősi világ

- feszes szoknyák

Enyéme, akár az új kocsim

(41)

És ami Kennedyt illet -

Az ősszel aludt

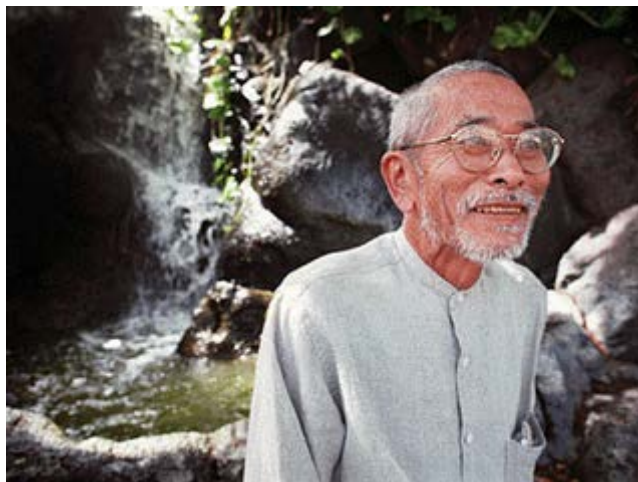
Békésen suhogó fák alatt

(53)

Kértem Albert Saijo*-tól

egy haikut,

Nem mondott semmit

**Albert Saijo (1926-2011) amerikai születésű, japán származású költő, aki a Beat Generáció ismert alakja volt, Kaliforniában. A '90-es években Hawaii-re költözött. Ekkor adták ki verseit „Outspeaks: A Rhapsody” címmel 1997-ben, amikor 71 éves volt.*

(56)

Éjjel

Az a lány, akit visszautasítottam

Elsétált

(65)

Őszi éjszaka

- Lucien Jacknek* dől

a kanapén.

**Lucien Carr (1925 – 2005) kulcsfigurája volt a '40-es években, annak a New York-i csoportnak, amelyből kinőtt a Beat Generáció.*

**Jack – Jack Kerouac*

(66)

Őszi éjen –

Lucien neje
A gitáron játszik.

(69)

Őszi éjszakán –

A fiúk

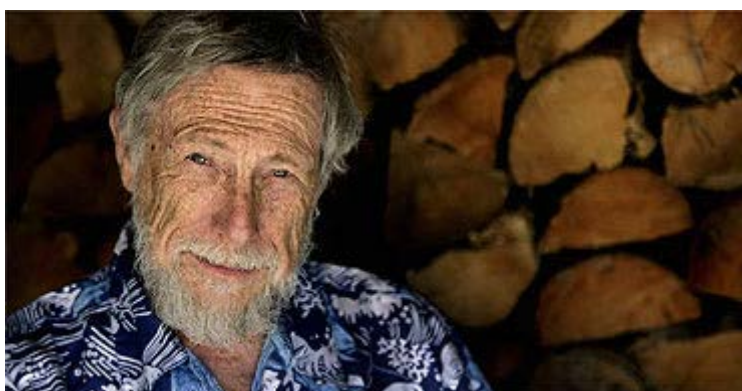
Haikut fabrikálnak.

(184)

Gary (Snyder) elillant a kunyhóból

akár a füst

- Én magányos cipőim

**Gary Snyder (1930 -) Amerikai költő, esszéista, környezetvédelmi aktivista. A Beat Generáció, a San Francisco Reneszánsz, az ősi kínai buddhizmus, a modern japán zen buddhizmus szakavatott ismerője és fordítója.*

(185)

Gary Snyder

egy haiku

a távolból

(307)

Mao Ce Tung túl sok

szibériai varázsgombát

evett meg az ősszel

**Mao Tse Tung – Mao ce Tung (1893 - 1976) az első kínai marxista vezető, költő, katona, és államférfi, aki vezette a kínai kommunista forradalmat. Az 1935-től a kínai kommunista párt vezetője, 1949-től 1959-ig a Kínai Népköztársaság vezetője, 1959-től haláláig a Párt elnöke.*

(314)

Én, te – te, én

Mindenki –

Ha, ha

(338)

A barátom ácsorog

a hálószobámban –

Tavaszi eső

(380)

Ó, Sebastian*, merre alkotsz?

Pa**, ügyelj ránk!

Szentünk, köszönjük!

** Sebastian Sampas Kerouac barátja volt, szintén művész beállítottságú. A II. világháborúban elesett. Hiányát egész életében érezte és írásaiban emlegeti.*

*** Pa, Sampas beceneve*

(430)

Hatvan napnyugtát láttam

forgott velem függőlegesen a domb

(477)

Angyalhaj

lóg le az államról

Akár egy pókháló

(611)

Sétálunk az úton Allennel* -

**Allen Ginsberg (1926 - 1997) amerikai költő. New Yorkban találkozott Kerouackal, aki nagy hatással volt rá. A beat-nemzedék egyik vezéralakjává vált.*

(612)

Sétálunk az úton

Allennel

- Egy régi álom,
ugyanaz az álom.

(618)

Séta a vízen nem

Egy nap alatt történt*

Egyszer Kerouac kábítószer hatása alatt volt, miközben Timothy Leary-el filozofálgatott. Kinézett az ablakon, és azt mondta, " Séta a vízen nem egy nap alatt történt." Ezzel azt akarta kifejezni, az emberiség legfőbb célja, a bolygónk megmentése kell legyen, de nem lehet az emberek gondolkodását megváltóztatni egy nap alatt, hanem hosszú időt vesz igénybe. Nyilatkozta e haiku keletkezéséről Allen Ginsberg.*

*** Timothy Leary (1920 -1996) amerikai pszichológus és író, hírhedté vált, mint pszichedelikus kábítószeresek pártfogója. Amikor még nem volt tiltott szer az LSD és más pszilocybin szerek, Leary kísérleteket vezetett a Harvard Egyetemen. Tapasztalatait másfél tucat tanulmányban, könyvben publikálta. Később elbocsájtották és számtalanszor vetették börtönbe a világ több részén is. A Beat Generációhoz kötődő személyiség volt.*

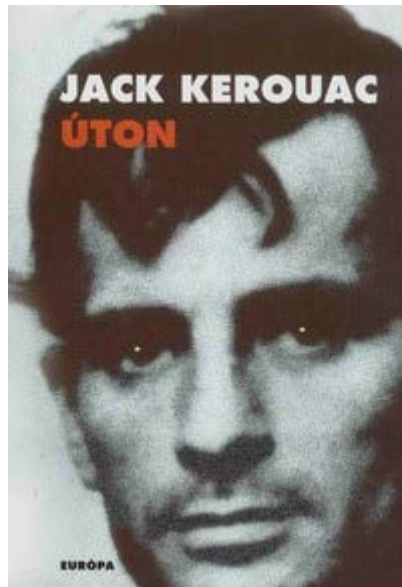
(619)

Vízen járáskor

árnyékom,

Nehezebb, mint testem*

**Tudatmódosító szer hatása alatt lejegyzett vízió.*

A címet Kerouac legismertebb regényéből kölcsönöztem, amelyben azokról az utazásairól számol be, amikor Amerikát keresztül-kasul becsavarogja. Az ezen utazásokra utaló haikukon kívül más alkalmakkal írott versek is idekerültek, ha azok nem voltak az állandó lakhelyéhez kötöttek, illetve a tűzörségben keletkezett haikuk egy része is.

(1)

Elakadt léggömb

a fán – szürkületben

A Central Park-i állatkertben

(2)

Abbid abbayd ingrat

- Világítótorony

Az Azori – szigeteken

(14)

A földrengés után,

Egy gyermek sírása

Hallatszik a csöndben

(33)

Hosszú volt az út

A beat generációtól

Az esőerdőkbe

(34)

Alpesi fenyő

hósapkás háttérrel –

Mit számít

(50)

A karám gerendái

a holdig nyúltak,

A tehenek közül

(52)

Amint az esték hűvösödnek

megérzi magán,

Az elővárosi kémények füstjét

(55)

Egy Coney Island-i

hamburger

Vancouver-ben, Washington államban

(Magányos pufogások, 3)

(58)

Aurora Borealis*

a Mount Hozomeen** felett-

A világ örökkévaló

(Magányos pufogások, 70)

**Aurora borealis – Sarki fény*

***Egy hegység Washington államban, meredek csúcsokkal*

(59)

A sarki fény

a Hozomeen fölött–

Az űr megnyugtató

(*Magányos pufogások, 33*)

(61)

Őszi éjszaka New Havenben*

- a Whippenpoofers-t**

Hallom a vonaton

**New Haven – A New Yorkot körbevevő agglomerációban található város, a tengerparton.*

***Whippenpoofers – azaz Whiffenpoofs, a Yale egyetemen működő musical csoport, a cappella énekegyüttes. 1909-ben alakultak. Leghíresebb tagjuk Cole Porter zeneszerző, aki 1913-ban énekelt velük. 6 musical és 300 dalt komponált itt. Dalait azóta is repertoáron tartják. A Lincoln Centertől a Fehér Házig, Amerika legfontosabb koncertermeiben léptek fel. Jelenleg is működnek.*

(62)

Őszi éjszaka

fogyó holdnál -

Tűz Smithtown*-ban

** Smithtown, nagy New York része, a Queens városrészben.*

(63)

Őszi éjszaka

Az Üdvhadsereg jele

Egy rideg téглаépületen

(64)

Az őszi éjjel egy kályha mellett

- Soha nem voltam még

Farmon ezelőtt.

(70)

Augusztusban Salinas-ban* -

Az Autumn leaves** szól a

Ruházati áruház hangszóróiból

** Salinas – város Kaliforniában*

*** Autumn Leaves – A legtöbbet játszott és feldolgozott dal a világon. Zenéjét a magyar származású Josoph Kosma írta, szövegét pedig a francia költő, Jacques Prévert.*

(75)

Bach hallatszik egy nyitott

hajnali ablakból –

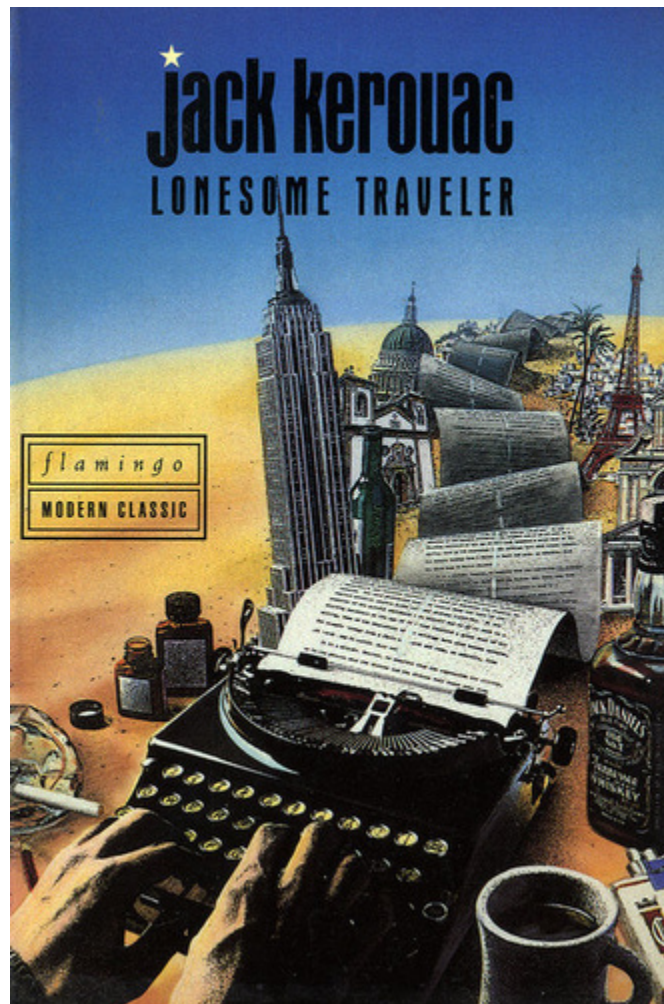
a madarak hallgatnak

(76)

Mezítláb a tengernél,

megállok, hogy megvakarjam a bokám

A lábujjammal

(77)

Árpaleves Skóciában

novemberben -

Nyomorúság mindenfelé

(92)

Hóvihar a külvárosokban

- a postás

És a költő sétál

(93)

Hóvihar a külvárosokban

- az öreg ember lassan vezet

A három sarokra levő bolthoz

(106)

De a Lost Creek* ösvényében

nem hisznek

Létezik egyáltalán?

(*Magányos pufogások, 67*)

**Lost Creek elveszett ösvényt jelent. Az USA sok államában van ilyen földrajzi névvel megnevezett tájegység, vagy település. Mivel Kerouac akkor írta ezt a haikut, amikor Washington államban volt erdei tűzőr, ahol történetesen szintén van ilyen névvel illetett hely, fogadjuk el, hogy ez az.*

(111)

Változás a Su Chi* művészeti

stúdióban, egy néma

Árny az ablakban

**Su Chi, viszonylag gyakori kínai név*

(112)

A Crazy Horse főnöke

könnyezve néz északra

Az első hózápor

(138)

Roncsok a tavon

- a lelkem

Feldúlt

(*Magányos pufogások, 22*)

(148)

Szürkület – a fiú

lecsap a pitypangokra

Egy bottal

(149)

Ép esteledik –

betakar

Egy régi mólót

(150)

Szürkület - a madár

a kerítésen

Egy kortársam

(159)

Este, munkavége –

A hivatalnok lány

kibontja a sálját

(160)

Örökkévalóan könnyelmű

és érzékeny,

A felhőüzlet

(Magányos pufogások, 16)

(164)

Februári hajnal – fagyos

az ösvény,

Ahol lépdelttem egész télen

(165)

Február viharos szelei - versenyeztek

keresztül a nyugaton

A felhők, a hold

(182)

Teli hold

Fenyő –

Öreg ház

(183)

Teli hold, fehér hó, -

üvegemben

Lila Jello*

(Magányos pufogások, 30)

*A jello zselét jelent. Kerouac szerette a gyümölcsöket, amelyek húsát italokba is belekeverte. Kerouac, mint afféle erdei ember élt a Desolation Peaknél. Felderítette a környéken található erdei gyümölcsöket és azokat

szívesen fogyasztotta. Amerikában létezik menüisor, amelynek fogásai a beatgeneráció tagjaihoz köthetőek. Például a Kerouac-ról elnevezett málnaszelé is megtalálható Desolation Peak fantázia névvel. Olvasható a Jack Magazine art portálon.

(188)

Hagyták menni –

egy baráti kitérő

És irány Mexikó

(*Magányos pufogások, 39*)

(197)

A gabonátárolók magas tornyai

hagyják, hogy az út

felnézzen rájuk

(198)

A gabonátárolók

szombaton várják

A farmerokat, hogy hazaérjenek

(199)

A gabonatárolók tornyai várják,
hogy az út
felnézzen rájuk

(204)

A Greyhound busza,
minden éjjel végighömpölyög
Virginián

**Greyhound – távolsági buszhálózat neve Amerikában*

(210)

Kéz a kézben egy vöröslő völgyben
Egy általános iskolai tanárral -
az első reggel

(218)

Délben
Northportban*
- Idegen part

**Northport – New York városrésze, Long Island szigetén.*

(219)

Autóstoppal jöttem ezer
mérföldeken át és hoztam

Neked bort

(248)

Visszatérek ide a semmi

középre -

Legalábbis azt hiszem

(Magányos pufogások, 35)

(249)

Olyan dühös vagyok

...Le tudnám harapni

A hegycsúcsokat

(Magányos pufogások, 31)

(250)

A Mojave* homokviharban

Albert** azt mondta: Senzeie***,

Egy mongol lelenc gyerek volt

**Mojave - sivatag az Amerikai Egyesült Államok délnyugati részén, Kalifornia, Nevada, Arizona, Utah államok területén*

***Albert Saijo (1926—2011) japán származású amerikai költő*

****Senzeie (Sensei) japán szó, „mások előtt született”. Általánosságban olyan ember, akire tanítóként néznek, de lehet magasabb tudással rendelkezőre is használni, mint például az ügyvédek, politikusok, papok. A másik jelentése alapján valamiben magasabb szintű képességgel bíró, például írók, zenészek, és művészek. Egy személyre vonatkoztatva, tehát: A Tanító.*

(251)

Ősszel Geronimo*

sír – nincs egy póni

Takaróval letakarva

**Geronimo – apacs törzsfőnök*

(252)

A supermarket mögötti

parkolónál – a gazban,

Lila virágok

(259)

A sivatagi napban

Arizonában,

Egy sárga vasúti szeneskocsi

(260)

Az alkonyati

csúcsokon, látom

A reményt

(Magányos pufogások, 25)

(262)

Közepén a

kukoricásnak, egy új

Autó siklik

(266)

Iowa felhői

egymást követik az

Örökkévalóságba

(267)

Dörzsölgettem szakállas

képem és benéztem

A tükörbe – Hej!

(Magányos pufogások, 61)

(268)

Mondtam egy viccet

a csillagos ég alatt

- Senki sem nevet

(269)

Ki kellett volna dörzsölnöm

azt a foltot még

Lefekvés előtt

(273)

Jack a könyvét olvassa
fennhangon az éjjel
- feljönnek a csillagok.

(277)

Belerúgtam a szekrénybe
és megfájdult a lábujjam
- Dühös vagyok

(Magányos puffogások, 43)

Kerouac és Fernanda Rivano, Milano, 1966.

Desolation-Lookout-Northern-Cascades-Natl-Monument-WA-2

Jack Kerouac

Magányos pufogások

(Desolation Pops, 1956)

Fordította és a magyarázó szócikkeket írta: Nagy István Paphnutius, 2014

„Legyél az elme szent örültje”

Jack Kerouac-ról és a haiku ciklus keletkezéséről, röviden

Jack Kerouac 1922. március 12-én született a Massachusetts államban fekvő Lowell városkában. Eredeti neve Jean-Louis Lebris de Kerouac. Szülei kanadai franciák voltak és Québecből származtak. Csupán 6 éves korában kezdte tanulni az angol nyelvet, addig csak franciául beszélt. Tíz évesen gondolt először arra, hogy író lesz.

Sportos testalkata miatt ösztöndíjakat nyert különböző oktatási intézményekbe és járt például a Columbia Egyetemre is. Mivel sport karrierje nem fejlődött, abbahagyta a tanulást, de barátnőjével továbbra is New Yorkban maradt. Az ő révén ismerkedett meg azokkal a hasonló gondolkodású fiatalokkal, akikből társasága, a Beat Generáció összeállt, Neal Cassady, John Clellon Holmes és Herbert Huncke. A társaság tagja volt még Allen Ginsberg és William S. Burroughs is, akik egy St. Louis-i baráti kapcsolata révén kerültek a körbe. A nevet maga Kerouac találta ki.

1942-ben beállt tengerésznek és behajózta a világot, majd a Haditengerészetbe került a háború idején, de alkalmatlanként leszerelték. 1944-ben letartóztatták gyilkosságban való közreműködésért. Egy barátja, a St. Louisban élő Lucian Carr megkéselt egy őt zaklató férfit, majd Kerouac segített neki a bizonyítékok eltüntetésében. Ez a Lucien Carr mutatta be neki két legfontosabb barátját, a Borroughs-t és Ginsberget. Szabadlábba helyezése érdekében feleségül vette barátnőjét, akitől egy év múlva elvált. A bűnesetről mind ő, mind Borroughs ír a későbbiekben.

Ebben az időben Bronx-i barátainál lakott, majd miután szülei is odaköltöztek, velük élt. Ekkor írta első regényét a *The Town and the City*-t John Kerouac néven, ami 1950-ben meg is jelent. Bár a kritika elfogadta, közönségsikert nem ért el vele.

A következő néhány évben folyamatosan írt, de nem talált kiadót a műveihez. Ekkor vette elő korábbi két regényvázlatát - *The Beat Generation* és *Gone on the Road* -, amelyek alapján megírta leghíresebb művét az *Úton* címmel, 1951 tavaszán. A kiadók elutasították és csupán 1957-ben vásárolta meg a jogokat a Viking Press Kiadó, amely erősen meghúzva volt hajlandó a mű kiadására.

1954-ben behatóbban kezdett foglalkozni a buddhizmussal Dwight Goddard buddhista bibliájának hatására. Mindez már Kaliforniában történik, ahol megismerkedik a San Francisco környéki költőkkel, mindenekelőtt Gary Snyderrel. Ekkor már erősen iszik és kábítószereszik. Ezekről az élményeiről mesél az 1958-ban megjelent *Dharma hobók* című könyvében, amit már Floridában ír.

Művészetére a hippie életmód, barátai életszemlélete és a keleti, mindenekelőtt a buddhista filozófiák hatottak. Emellett nyíltan vallotta magát katolikusnak. Nagy hatással volt rá a jazz, a bebop, Charlie Parker, Dizzy Gillespie, Thelonious Monk zenéje.

Költőként is ismert. A buddhizmus, valamint a kaliforniai japán – amerikai költő Albert Saijo hatására, haikuszerű verseket ír, közel 1 000 darabot, megteremtve ezzel az amerikai haiku műfaját. Ginsberg szerint Kerouac az egyetlen igazi, amerikai haikuszerző.

Kerouac munkásságát nem ismerte el a kritika, de hatása nemzedékére tagadhatatlan. Hatott például az író Ken Kesey-re, a költő Ginsbergre, a fiatal újságíró nemzedékre, olyan zenészekre, mint Bob Dylan, Jim Morrison, vagy a Beatles tagjai.

Kerouac 1969. október 21-én, 47 évesen hunyt el, a floridai St. Petersburgban, alkoholizmus kiváltotta májzsugor szövődményeként fellépő belső vérzés következtében. Ekkor harmadik feleségével és anyjával (mémere) élt. Szülővárosában temették el, ahol 2007-ben posztumusz díszdoktorává avatta az egyetem.

Kerouac többször is túrázott a hegyekben Gary Snyderrel. Az ő javaslatára ment el tűzőrnek 1956 nyarán, ami nehézségekkel teli, de végeredményben hasznos élmény volt számára. Ezt az embert próbáló munkát a Washington állambeli Desolation Peak-en (Lepusztított orom) végezte, a North Cascade hegységben (Sziklás – hegység), 10 km-re, délre a kanadai határtól. A hegy lecsupaszítottóságát egy erdőtűz okozta. Egy tűzjelző torony található rajta és körben a végtelen erdőség. A legközelebbi út 25 km.

Erről a 63 napos, önként vállalt magányban megélt száműzetésről írt a *Lonesome Traveler* (Magányos utazó), *The Dharma Bums* (Dharma hobók) és *Desolation Angels* (Az elhagyatottság angyalai) című könyveiben. A *Desolation Pops* (Elhagyatottság haikus – Magányos pufogások) kézírata is itt született. Ebben az időszakban Kerouac 72 darab sorszámozott, haikuszerű rövid verset írt. Ezekben a magányról, a természettel való összhangról, misztikus élményeiről és félelmeiről, vallással kapcsolatos képzeleiről, viszonyulásairól számolt be.

... és egy kis adalék, hogy miért használja a haiku helyett a pop megnevezést, álljon itt egy haiku magyarázatul:

A székben ücsörögve

Elhatároztam, hogy a Haikut

Pop-nak hívom

(1)

Reggeli rét -

Megakad a szemem,

Egy gyomon

(2)

Szegény meggyötört fogak

felettem

A kék ég

(3)

Egy Coney Island*-i

hamburger

Vancouver**-ben, Washington államban***

**Egy tengerparti pihenő és szórakoztató centrum New York Brooklyn városrészében.*

*** Vancouver – kanadai város, Washington állam határán*

**** Washington állam – az USA északi tagállama a Csendes-óceán mellett*

(4)

Menekülj, ahogy

tudsz - menekülj

A tűz dühe elől

** Ez a versike Kerouac tűzőri munkája idején született. A haikukat sorszámozva írta. A 4-es sorszám alapján ez a vers az első egyike. Amikor elkezdte szolgálatát és magára maradt a nagy erdőrengetegben sokat gondolkodott. Okvetlenül eszébe juthatott „a menekülés az erdőtüz elől” gondolat.*

(5)

Alkotása a békés

hegynek, ez a

Tisztaság-zuhatag

(6)

Nap csillan a sziklákon –

egy állatcsapda

Várakozik

(7)

Egy fűrészporos tönk

- megfelelő hely

Az elmélkedéshez

(8)

Mosolygó hal –

merre lehetnek,

A felderítő madarak?

(9)

Én, a pipám,

betakart lábaim -

Távol Buddhától

(10)

Bezárom a szemeimet –

Hallom és látom

A Mandalát*

**Mandala – szanszkrit eredetű szó, a kozmoszt jelenti, valamint ezen túl a hinduizmusban istenek, a buddhizmusban vallási tartalmú ábrázolások neve, amelyek elkészítése is egyfajta spiritiszta, meditatív tevékenység.*

(11)

A felhők ugyanúgy,

ahogy én is,

Remetearcot öltenek

(12)

Elégedett a fenyő

ága, mosakszik

A friss vizekben

(13)

Tartalom, a legmagasabb fák

Mint szemfedők

A szürke ködben

(14)

Világra jött, hogy örvendezzen,

a kacagó

Napsugarak táncának

(15)

Bölcsőként melegít,

a hó ott fenn,

A vadonban

(16)

Örökké valóan könnyelmű

és érzékeny,

A felhőüzlet

(17)

Mindenfelé túl

az Valóságon,

Üres kékség

(18)

A hegyek

nagyon türelmesek,

Buddha-ember

(19)

Hajó képe

van

Egy öreg pólón

(20)

Olvadó hólé,

csörgedez le sietve, -

Eltűnik, amint elhagyja a völgyet

(21)

Ember(!) – semmi, azonban

az

Eső hordó ...

(22)

Roncsok a tavon

- a lelkem

Feldúlt

(23)

Jézus* a múlt éjjel -

álmodott,

Harry Trumannal**

* *Gee* (az eredeti szövegben) – Jézus rövidített neve (Wikimedia - Wictionary)

***Harry S. Truman* (1884 – 1972) az Amerikai Egyesült Államok 34. alelnöke és 33. elnöke (1945–1953), Franklin D. Rooseveltt utóda. Rooseveltt hirtelen halála után rá várt a II. Világháború befejezése, a

béketárgyalások, majd a koreai háborúban való részvétel. S mellesleg ő adott engedély az atombombák bevetésére is.

(24)

Nincs semmi ott

Mert

Fütyülök rá*

**Félelmetes lehet naplemente az erdőben. Az ember néha nem tudja eldönteni, hogy a valóságot látja, vagy csupán a képzelete űz vele csúfos tréfát. Kerouac válasza erre a helyzetre a struccpolitika.*

(25)

Az alkonyati

csúcsokon, látom

A reményt

(26)

A Jack hegy

teteje – eltűnt

Aranyszín felhőhabban

(27)

Hogyan mondhatod nekem azt, hogy: „Menj fel az Éhezés gerincére?”

és

verd ott a farkad egész hétvégén*

** Keruoac egy korábbi emlékét eleveníti fel ebben a sértődöttséget kifejező versében. Az Éhezés Hegygerinc (Starvation Ridge) egy kimerítő ösvény az Oregon állambeli Cascade Locks közelében, amelynek hossza 20 kilométernél valamivel kevesebb, de ez alatt mintegy 1200 méter szintkülönbséget is le kell küzdeni, Warren Lake és Mount Defiance között. Napjainkban népszerű teljesítménytúra útvonal.*

(28)

Minden rovar elhalkul

hogyan megtisztelje

A holdfelkeltét

(29)

Az eső

íze –

Miért térdel?

(30)

Teli hold, fehér hó, -

üvegemben

Lila Jello*

**A jello zselét jelent. Kerouac szerette a gyümölcsöket, amelyek húsát italokba is belekeverte. Kerouac, mint afféle erdei ember élt a Desolation Peaknél. Felderítette a környéken található erdei gyümölcsöket és azokat szívesen fogyasztotta. Amerikában létezik menüsor, amelynek fogásai a beatgeneráció tagjaihoz köthetőek. Például a Kerouac-ról elnevezett málnazselé is megtalálható Desolation Peak fantázia névvel. Olvasható a Jack Magazine art portálon.*

(31)

Olyan dühös vagyok

...Le tudnám harapni

A hegycsúcsokat

(32)

Forró kávé

és egy cigaretta –

és miért zazen*?

**Zazen – ülőmeditáció. A japán rinzai szekta meditációs technikája. Lényege, hogy a meditáció során nem, a megvilágosodást keresik, mert az világi vágy, hanem a tudat megtisztítását, mert akkor egyenes út vezet a nirvánába. A „szívből jövő ülés”-nek is nevezik.*

(33)

Aurora Borealis*

a Hozomeen** fölött–

Az űr megnyugtató

* Aurora borealis – Sarki fény

*** Egy meredek csúcsokkal rendelkező hegység Washington államban*

(34)

Nat Wills*, egy csavargó

- Amerikában

1905-ben

**Nat M Wills, teljes nevén Louis McGrath Wills (1873 - 1917) népszerű színpadi komikus a XX. század elején. A csavargó karakterének megformálásával vált híressé. Történeteinek, dalainak, szatíráinak középpontjában az esetlen hobó figurája állt.*

(35)

Visszatérek ide a semmi

középre -

Legalábbis azt hiszem

(36)

Szegény drága testem

Amott van

De a válasz nincs itt

(37)

A vihar,

akár Dosztojevszkijnél

Torlódik, mint a konfliktusok

(38)

Mi a szivárvány,

Uram? – egy karika

Az alattvalóidnak

(39)

Hagyták menni –

egy baráti kitérő

És irány Mexikó

(40)

Késői délután -

a felmosórongy szárad

A sziklán*

**Kerouac nyilván időnként kitakarította a munkahelyéül és lakhelyéül szolgáló megfigyelőtornyot.*

(41)

Késői délután -

csupasz hátam

Fázik

(42)

Szerdai bla

bla bla -*

Az agyam belesajog

**Mint ismeretes Kerouac a haiku ciklust akkor írta, amikor tűzör volt. Valószínűleg szerdánként lehetett valamiféle eligazítás, vagy ellenőrzés a toronyöröket felügyelő személy részéről. Ekkor kaphattak ellátmányt is. A magának való Kerouac feltételezhetően a pokolba kívánta a „nem várt” látogatót.*

(43)

Belerúgtam a szekrénybe

és megfájdult a lábujjam

- Dühös vagyok

(44)

Késői délután –

ez nem az üresség

Az megváltozott

(45)

A szex– marijuanát szívni a hidegben*

a

gondviselés engedelméből

**shaking to bread / shaking 'n' bake/ - Marijuanát szívni a hidegben (Urban dict. 2009.)*

(46)

Az én ronda tövisem – elveszett

Mennyei

Királyság

(47)

A dörgés a hegyekben -

vas-

szeretete anyámnak

(48)

Égzengés és hó -

hogy

fogom azt mondani: „Go!”

(49)

A napok mennek –

Nem állnak meg soha –

Fel sem fogom

(50)

A tejfölköm ruganyos,
a hangom remegős –
az angyal mosolyog

(51)

Egy millió acrényi*

Bo fa**

És egyik sem Buddha

**acre – területi mértékegység Amerikában. 1 acre – 4 046.86 m²*

***Bo fa, vagy Bodhi fa, avagy a megvilágosodás fája. A hagyomány szerint ilyen fa alatt ült Buddha, amikor megvilágosodott, Gaya település közelében, a Közép - Nyugat Indiában lévő Bihar államban. Kerouac korában nagyon népszerű volt a buddhizmus a nyugati világban. Ezért az erre való hivatkozások gyakoriak.*

(52)

Ó hold,

micsoda hepaj?

- Hogy a Föld megcsal

(53)

Skhandas* a seggem!

- ez nem az

Mégis az

** Skhandas - A buddhista gondolkodás szerint, az az öt elem, ami összegzi az egész egyén szellemi és testi létezését. Az én (vagy lélek) ez a részek összege. Nem tekinthető egésznek, ha bármelyik a részek közül hiányzik. Ezek: (1) dolog, vagy test (amely a 4 alapelemből jön létre), (2) érzékelés, vagy érzés (vedanā) (3) a létező dolgok észlelései, (4) szellemi képződések és (5) tudatosság, vagy öntudat*

(54)

A hold

egy

Vak citrom

(55)

Balhé, balhé, balhé -

ott a patkány

A tetőn

(56)

Forró kakaót csinált

az éjjel,

Az erdőtűzzel énekelt

(57)

Hívtam Hanshan*-t

a hegyekben

- nem válaszolt

**Hanshan – Kínai költő. Szó szerinti fordításban Hideg Hegy –et jelent és eredete a 9. századi kínai Tang dinasztia korába tehető. Egyes források szerint ebben a korban összegyűjtött versek gyűjteménye. Senki nem tudja, hogy ki volt. Az ősi japán és a kínai festményeken, Hanshan-t gyakran ábrázolták együtt Shide-vel, mint szerzetesek. Mindenképpen a buddhizmushoz köthető az alakja*

(58)

Ami elmúlás közben

mulat

Magán harmatossá válik

(59)

Hívtam Hanshan-t

a ködben –

Csend, mondta

(60)

Hívtam – Dipankarát*

eligazított engem

Mert nem mondott semmit

**Dipankara a történelmi Buddha előtt 100 ezer éven át élt Buddhák általános neve.*

(61)

Dörzsölgettem a szakállas

képem és benéztem

Az tükörbe – Hej!

(62)

Beborított a köd, én

Lehunyt szemekkel, -

Próbáltam elhárítani a beszédet

(63)

Hízelegj! – madár tökéletes

egyensúlyban a jegenyefenyőn

Épp csak a farka mozdul

(64)

A madár eltűnt

és a távolság nőtt

Mérhetetlenül fehér

(65)

Rézbőlvaló és ólmozott

- ding dong

Buddha bandája

(66)

A hasad túl nagy,

mert a
Fogaid kicsik

(67)

De a Lost Creek* ösvényében

nem hisznek

Létezik egyáltalán?

**Lost Creek elveszett ösvényt jelent. Az USA sok államában van ilyen földrajzi névvel megnevezett tájegység, vagy település. Mivel Kerouac akkor írta ezt a haikut, amikor Washington államban volt erdei tűzör, ahol történetesen szintén van ilyen névvel illetett hely, fogadjuk el, hogy ez az.*

(68)

A lehullott áfonya

a mókusoké

A fűben

(69)

A nagy felhőfalak

északról

Közelednek– brrrr!

(70)

Az sarki fény

a Mount Hozomeen felett-

A világ örökkévaló

(71)

A mókus bement

- a lepke

Kijött

(72)

Szent alvás

- Hanshan

Igaza volt

Vége